

že zn-ový návrh vypracuje buď městský archiv, je-li tu řádně organisován, nebo příslušný zemský archiv, a ministerstvo vnitra si vyžádá dobré zdání svého archivu. K žádosti musí býti trojmo připojen barevný nákres i přesný popis zn-u, který musí býti podle okolností podán heraldicky s potřebnými vysvětlivkami (§ 3, odst. 3 cit. zák.). Stejný postup jest zachovati při změně (doplnění atd.) městského zn-u.

Právní význam městských zn-ů ztratil nyní mnohý na své závažnosti, ale přesto městský zn. je stále dobrým označením města zejména v hospodářském styku. Proto mají orgány městské samosprávy dbáti, aby nebylo městského zn-u zneužíváno a vůbec aby nebyl užíván nevhodně a mají tudíž dozírat na jeho užívání (na př. na výrobcích, které skutečně charakterisují město nebo které svou jakostí doporučují město širší pozornosti).

4. Zn-y jiných korporací a zn-y bývalých osob šlechtických. Podle zák. č. 269/1936 jiné korporace, než svazky územní samosprávy, mohou míti své zn-y jediné tehdy, jestliže jsou podle svých stanov (podle organizačních předpisů) k tomu oprávněny a obdržely k užívání povolení příslušného zemského úřadu (dnes ZNV). Povolení zemského úřadu má přihlídnouti k veřejnému zájmu, takže patrně nerozhoduje zn-ové vyobrazení, které je dosvědčeno stanovami, organizačními předpisy, starými privilegii, statuty, artikuly a pod., ačkoliv jimi se musí vésti důkaz oprávněnosti zn-u vůbec užívati. Vyžaduje-li toho veřejný zájem, může ZNV povolení odníti nebo dodatečně vázati podmínkami, jež uzná z veřejného zájmu za nutné. O náležitostech žádosti platí, co bylo řečeno výše o městských zn-cích. Protože cit. zákon mluví jen o korporacích, které již mají podle svých stanov zn., bylo by patrně nutné u nových korporací, aby měly ve svých stanovách výslovně stanoveno právo na zn., což není již nyní valně praktické. Za zn. nelze považovati znamení, značku, označení, které nevyhovuje heraldickým pravidlům.

Zn-y někdejších osob šlechtických v ČSR jest považovati za zrušené zák. č. 61/1918, jelikož jim byla zrušena veškerá práva ze šlechtictví plynoucí. To vyslovila též novela k tomuto zák. č. 243/1920, která stanovila sankci na přestupek, kdo úmyslně a veřejně užívá šlechtických erbů, t. j. zn-ů a stejně tak plyne i z ústavy z r. 1920, která opatrněji sice, nicméně v důsledcích shodně

v § 106 se vyslovuje, že se výsady rodu neuznávají a tudíž i výsady (privilegia) na zn. Srov. o tom zdejší heslo Šlechtictví, IV., str. 867. Mohlo by býti sporné, zda opatrnější ustanovení ústavy z r. 1920 nezměnilo stanovisko zák. 61/1918, protože však v době převratu r. 1918 byla na území ČSR platná jen ochrana užívání šlechtických praedikátů a zn-ů podle dvor. dekretu č. 27.344/1827, je tato otázka nepraktická a spíše jest se postavit na stanovisko zák. 61/1918, že zn-y šlechtické byly zrušeny a tedy ve smyslu heraldickém jest je pro náš právní řád považovati za odumřelé, jelikož jejich nositelé (šlechtické rody) právně zanikly. Toto hledisko vyniká víc ve srovnání se zn-y zemí, měst a jiných korporací, které nebyly prohlášeny našim právním řádem za zrušené a tudíž, pokud odpovídají našim normám, jejich znaky zrušeny nebyly.

Literatura:

Srov. Čáda: Práva osobnostní u nás (Čas. čes. práv. Všeřd IX. 1928 102, 136), kdež uvedena literatura další; Dále Kliment: Zemské zn-y (tamtéž X. 1929); Šebánek: Strážci moravského zn-u (Erbovní knížka VII. 1941); Vojtíšek: O pečetech a erbech měst pražských a jiných českých (Knih. Památkového sboru, I. 1928).

František Čáda.

Známky ochranné.

Zkratky: m. = ministr; m. o. = ministr obchodu; m. spr. = ministr spravedlnosti; m. zem. = ministr zemědělství; m-stvo = ministerstvo; nov. = novela; n. s. s. = nejvyšší správní soud; o. k. = obchodní a živnostenská komora; o. zn. = ochranná známka; ú. zn. r. = ústřední známkový rejstřík; Ú. zn. věst. = Ústřední známkový věstník ochranných známek; zn. = známka; zn. nov. = známková novela č. 108/1895 ř. z.; zn. r. = známkový rejstřík; zn. z. = známkový zákon č. 19/1890 ř. z.

A. Úvod. B. Omezení ve volbě zn-ek. C. Podmínky nároku na zápis o. zn-ky. D. Zápis o. zn-ek. E. Práva plynoucí ze zápisu. F. obnova zápisu. G. Spory ze zn-ových poměrů. H. Zánik o. zn-ky. I. Trestní sankce na porušení některých předpisů zn-ových z-ů. K. Změnitelně podobná označení. L. Mezinárodní ochrana zn-ek. M. Literatura.

A. Úvod. Je přirozenou snahou každého podnikatele — ať již výrobce či obchodníka — docílit co největšího odbytu svého zboží. Docíljuje ho tím, že získává co nejvíce odběratelů a že si je také dovede udržeti. Získal-li si značný kruh odběratelů — ať již dobrou jakostí zboží, či jen účinnou reklamou — udrží si je nejspíše tím, jestliže jim umožní, aby v obchodě

právě jeho zboží snadno a bezpečně rozpoznali od zboží pocházejícího z jiného podniku, a toho dosáhne nejjednodušeji a nejspolehlivěji, jestliže označí svoje zboží určitým označením — na zboží samém nebo na obalu — jež je způsobilé, rozlišiti je od zboží pocházejícího z jiného podniku. Musí však to býti takové označení, jež je způsobilé vtisknouti se v paměť odběratelstva právě tohoto zboží a utkvíti tam tak, aby je odběratel třeba i po delší době při opětném spatření snadno mohl poznati. Aby však tento způsob označení byl způsobilý udržeti podnikateli okruh jeho zákazníků, potřebuje k tomu ještě záruku, že jiný podnikatel nebude svoje zboží označovati stejným způsobem, čili jinými slovy potřebuje záruku výhradného oprávnění označovati zboží své takovýmto způsobem. Tuto záruku dává mu institut o. zn-ek, upravený příslušnými z-y.

O. zn-kou rozumíme tedy zvláštní znak, jímž majitel podniku opatřuje svoje zboží, aby se lišilo od zboží téhož druhu, pocházejícího z podniků jiných. Pod pojem o. zn-ek spadají však jen znaky na zboží samém nebo na jeho obalu, nikoli tedy také označení, jichž se užívá výhradně v dopisech, cenících, reklamách a pod.

Subjektivní zn. pr. je právem absolutním, platným vůči všem, a to právem nehmotným, a bývá spolu s právem patentním, vzorkovým a právem proti nekalé soutěži zahrnováno do skupiny t. zv. práva na ochranu živnostenského vlastnictví. Souborem, jež upravují poměry, založené užíváním o. zn-ek, tvoří zn. pr. ve smyslu objektivním.

Pramenem čsl. zn. pr-a jsou nejen normy vnitrostátní, nýbrž i mezinárodní smlouvy a úmluvy, jichž se zn. z. v §§ 19a, 19b a 32 výslovně jako prameny práva dovolává. Základním pramenem zn. pr-a na celém území ČSR jsou i dnes ještě zn. normy rakouské, a to zn. z. ze 6. I. 1890, č. 19 ř. z., ve znění z. ze dne 17. III. 1913, č. 65 ř. z. a zn. nov. z 30. VI. 1895, č. 108 ř. z., jichž platnost byla čl. IV. z. z 24. VII. 1919, č. 471. Sb. rozšířena i na území Slovenska a z-em z 30. VI. 1921, č. 261 Sb. i na Hlučínsko. Částečná novelisace resp. doplnění těchto norem bylo pak provedeno jednak oběma již citovanými z-y, a dále min. nař-ím z 15. XII. 1906, č. 248 ř. z., z-y z 21. III. 1929, č. 31 Sb. a z 20. XII. 1932, č. 27 Sb. z r. 1933, jakož i vl. nař-ími z 18. III. 1922, č. 151 Sb., z 27. I. 1933, č. 30 a 33 Sb. ze 4. XI. 1933, č. 204 Sb. ze 17. XII. 1938,

č. 343 Sb. z 1. II. 1940, č. 95 Sb. z 8. VIII. 1940, č. 288 Sb. — resp. na Slovensku vyhl. č. 104/1941 Sl. z., nar. z 21. I. 1942, č. 17 Sl. z. a nar. z 18. XII. 1942, č. 244 Sl. z. — a posléze z-y z 8 V 1946, č. 114 a 125 Sb. a z 27. V. 1947, č. 96 Sb. Z předpisů z doby nesvobody jsou ovšem podle čl. 2 úst. dekr. o obnově právního pořádku (přil. k z. č. 12/1946 Sb.) nadále použitelné jen ty, které se nepřiči svým obsahem znění nebo demokratickým zásadám čl. ústavy.

B. Omezení ve volbě zn-ek. Chce-li si podnikatel zajistiti právo na výhradné používání zn-y a z toho plynoucí zákonnou ochranu, musí tuto zn-u přihlásiti k zápisu u o. k-y, v jejímž obvodu leží podnik, pro který má zn. ta býti zapsána. Ve volbě této zn-y ponechává mu z. zásadně volnost, smí přihlásiti zn-u obrazovou, slovní, pozůstávající z písmen nebo číslic, nebo zn-u kombinovanou. Platí tu však tato omezení:

I. Z důvodů technických. Poněvadž podle § 13, odst. 5 zn. z. je k žádosti o zápis zn-y připojiti také štoček (klišé), jehož se podle § 17, odst. 5 použije k pořízení otisku v Ú. zn. v-u; lze připustiti jen zn-y plošné, tedy nikoli trojrozměrné (Boh. A 11.194/34). Z téhož důvodu nebylo by možno připustiti zn-y, jež by spočívaly na př. v tom, že by při stisknutí vyluzovaly zvuk, záření, vůni a pod. Nejsou však vyloučeny zn-y, skládající se z více samostatných částí, z nichž každá má býti umístěna na jiné straně zboží neb obalu.

II. Z důvodu povahy a účelu zn-y:

1. Zvolená značka musí míti rozlišovací způsobilost, t. j. musí se navenek jeviti jako zn., která má zboží chrániti (musí býti distinktivní). Pro nedostatek této distinktivnosti jsou proto vyloučeny:

a) absolutně, pro každý druh zboží:

aa) pouhé geometrické prvky, jako body, čárky a pod.; jakmile však jsou kombinovány v obrazce, byť i primitivní, lze jim přiznati distinktivnost (Boh. A 6595/27);

bb) značky, jež působí na diváka jako pouhá reklama nebo propagace zboží a nečiní proto vůbec dojem zn-y;

cc) pouhé uvedení jména chránitelova nebo jeho firmy; to však nevylučuje, aby zejména v kombinované zn-ce tyto údaje byly uvedeny;

b) relativně, pro určitý druh zboží, pouhá pojmenování tohoto zboží, ať již slovní nebo obrazová, na př. chléb pro chléb, kamna pro kamna. Těmto nedistinktivním zn-ám staví zn. z. v § 3, odst. 1, č. 3 na roveň t. zv. volné značky, t. j. takové,

kteřé jsou v obchodě obvyklé k označení určitých druhů zboží, které se vžily. Za volnou značku nebylo uznáno slovo „Lux“, pro vyssavače prachu (m. o. z 18. I. 1936, č. 1040 zn.) ani trojúhelník pro kapesníky (m. o. ze 17. XI. 1933, č. 8804/33/S 557). Naproti tomu sem jistě spadají t. zv. Aeskulapova hůl pro lékárnické výrobky a zkřížená kladívka pro výrobky hornické.

2. Podle § 3, odst. 1, č. 2 zn. z. a § 1 zn. nov. jsou ze zápisu vyloučeny značky, které jsou výlučně údaje o místu, času nebo způsobu výroby, o vlastnosti, určení, ceně, množství nebo váze zboží, tedy t. zv. značky popisné, deskriptivní. Důvodem tohoto omezení je, aby zápisem slov, potřebných nebo vhodných k popisu zboží, jako zn-ek nebylo užívání takových slov omežováno ve prospěch jednoho podnikatele na úkor ostatních. Z toho vyvodila judikatura, že vyloučeny jsou ze zápisu jen výrazy, které nejsou ničím jiným než výrazovým prostředkem převzatým z daného materiálu jazykového a jsou určeny podle svého vlastního významu k popisu, že však cit. předpisy nebrání zápisu zn-ek, jež — byť i nějakou vlastnost zboží naznačovaly — přece jen svým zrakovým a sluchovým zjevem tak se odlišují od běžných prostředků jazykových, že mají ráz vymyšleného, umělého výrazu jazykového, zvláště když jde o složeniny také z cizích jazyků (Boh A 1644/22, 1853, 2440/23, 4672/25, 5319/26). Použití cizojazyčných výrazů samo o sobě nevylučuje ráz popisnosti, pokud v okruhu konsumentů lze předpokládati, že je tento výraz znám (Boh 2307/23). U slov označujících místo výroby postupovala praxe přísněji, přesto připustila označení místa, u něhož je vyloučena představa označení místa výroby (Šodoma, Nordpol).

Omezení uvedená pod č. 1 byla zeslabena novelisací provedenou z-em č. 65/1913 ř. z., jenž k § 1 zn. z. připojil další odstavec 2., podle něhož při zkoumání, zda některá značka je s hlediska odst. 1 tohoto zák. ustanovení distinktivní, nutno uvážiti všechny skutkové okolnosti, zejména dobu, po níž se značky užívá, a to s hlediska zúčastněných kruhů obchodních. To znamená tedy, že i značka, která je objektivně nedistinktivní a která se tedy kruhům obchodně nezúčastněným bude zdáti nedistinktivní, může býti zapsána, jestliže ji osoby z kruhů obchodně zúčastněných pokládají za dostatečně distinktivní, což bude zejména tenkrát, jestliže se značka ta delším používáním ve zúčastněných kruhách

obchodních již vžila jako značka, označující zboží z určitého podniku (Boh A 7612/28) Obdobné zeslabení v příčině omezení uvedeného shora pod č. 2 bylo zavedeno zákonem č. 27/33 Šb. vsunutím odst. 2 do § 3 zn. z., podle něhož slova, uvedená v odst. 1, č. 2 — tedy slova deskriptivní — jsou způsobilá k zápisu, platí-li v zúčastněných obchodních kruzích za značky zboží přihlašovatela podniku.

III. Z důvodů veřejného pořádku jsou ze zápisu vyloučeny značky

1. podle § 3, odst. 1, č. 1 zn. z., které obsahují

a) pouze obraz nebo jméno presidenta republiky nebo osob o stát nebo národ zasloužilých a dosud žijících,

b) pouze nebo jako součást obraz nebo jméno osob historických o stát nebo národ zasloužilých,

c) pouze státní nebo jiné veřejné znaky, státní vlajky nebo prapory nebo jiné odznaky státní svrchovanosti,

d) pouze úřední zkušební nebo záruční značky nebo puncovní značky zavedené v tuzemsku anebo v cizozemsku pro totéž zboží, pro které je značka určena, nebo pro zboží stejného druhu.

Podle toho jsou tedy pouze značky uvedené pod b) úplně vyloučeny z registrace, kdežto ostatní jsou jako součást značky přípustny, avšak jen tenkrát, bylo-li podle platných předpisů předem získáno a prokázáno právo užívati těchto vyobrazení nebo znamení, což platí i o vyznamenáních (§ 4 zn. z.). K tomu jen poznámkou, že předpisy následujících §§ 4a—4c zn. z. neupravují užívání značek tam uvedených ve zn-ách, nýbrž v hospodářském styku vůbec; pro užívání o. zn-ek má význam jen ustanovení § 4b, pokud stanoví, že předpisy § 1, odst. 1, č. 1, písm. c) a d) a § 4 oemblemech tam uvedených platí také o vyobrazeních, která jsou s heraldického hlediska napodobením těchto znamení a vyznamenání, a že právem užívané takovéto emblemy mohou býti součástí známek i tehdy, jsou-li podobny jiným takovýmto znamením a vyznamenáním.

2. podle § 3, odst. 1, č. 4 zn. z., které obsahují nemravná a pohoršlivá nebo jinak veřejnému pořádku se příčí vyobrazení, nápisy nebo takové údaje, které se nesrovnávají se skutečnými poměry nebo s pravdou a jsou způsobilé klamati spotřebitele (t. zv. značky deceptivní).

IV. Z důvodů ochrany práv držitele starší platné zn-y nebo vžitě značky:

Zn. nov. stanoví v § 1, odst. 3, že na základě § 21, lit. e) zn. z., tedy v důsledku rozhodnutí m-stva o. ve sporu o platnost zn-ového práva může být zn. vymazána také z toho důvodu, že jest dosud platné zn-ce, která byla pro stejný druh zboží dříve zapsána, tak podobna, že rozdíl mohou být postřehnuty obyčejným kupcem dotčeného zboží pouze při zvláštní pozornosti, a v § 4, odst. 1, že žalovati na výmaz zn-ky může také držitel nezapsané značky, shodné nebo zaměnitelné s napadenou zn-kou, jestliže jí užíval pro stejný druh zboží a jestliže tato značka platila prokazatelně v tuzemsku již v době zápisu napadené zn-y v zúčastněných obchodních kruzích za příznačnou pro zboží z jeho podniku.

Zde tedy není ex lege vysloven zákaz zápisu takto závadné zn-y, zejména snad na ochranu konsumujícího obecního. Pro závadu zde normovanou nesměl by tedy registrační úřad zápis zn-y z moci úřední odepřít, naopak je zůstaveno na vůli postiženého držitele starší zn-y resp. značky, chce-li proti novější zn-ce vystoupiti žalobou na její výmaz či ponechati její zápis v platnosti. Jde tu tedy jen o omezení relativní resp. podmíněné.

V. Z důvodu ochrany jména, firmy, znaku nebo obchodního označení závodu jiného podnikatele:

Podle § 10 zn. z. nesmí nikdo bez svolení zúčastněného užít k označení zboží nebo výrobků jména, firmy, znaku nebo obchodního označení závodu jiného výrobce neb obchodníka. Předem dlužno upozorniti, že také toto ustanovení, stejně jako již §§ 4a—4c, vybočuje z rámce úpravy zn-ové, neboť zákaz zde vyslovený nepostihuje jen užívání v o. zn-ce nýbrž užívání jakékoli. Jinak i zde je normováno jen omezení relativní resp. podmíněné, obdobně jako tomu bylo shora ad IV., a platí zde proto totéž, co bylo řečeno shora, avšak s tou odchylkou, že pro porušení tohoto zákazu nemůže se postižený domáhati výmazu zn-y žalobou u m-stva o. (Boh. A 17.438/29). Podrobnosti viz níže. Svého vlastního jména i firmy může ovšem používati každý, i když tak zní cizí o. zn.

Celkem lze říci, že omezení uvedená shora ad I.—III. sledují ochranu zájmů veřejných, ad IV. a V. zájmů soukromých.

C. Podmínky nároku na zápis o. zn-y.

I. Materiální. Nárok na zápis do zn. r-u a tím i na ochranu zn-y přísluší přihlašovatelé jen tenkrát, přihlásil-li zn-u, které nebrání žádné ze zákonných omezení shora

ad B, I.—III. uvedených, tedy omezení stanovených na ochranu zájmů veřejných. Závady s hlediska dalších omezení, shora ad B, IV. a V. vytčených, nejsou překážkou nároku na zápis.

Další podmínkou je, aby přihlašovatel měl podnik, ze kterého pochází nebo aspoň může pocházeti takový druh zboží, pro nějž je přihlašovaná zn. určena. Podnik je tu míněn jako jednotka hospodářská, jest jím rozuměti sloučení lidských úkonů a věcných prostředků za účelem dosažení hospodářských zisků (Boh. A 5508/26). Může to být podnik výrobní neb obchodní, vlastní nebo jen najatý, stačí však faktická existence jeho a nevyžaduje se splnění právních, zejména živnostenskoprávních náležitostí (Boh. A 3627/24, 7225/28). Vyloučeny jsou však podniky, z nichž žádné zboží vycházeti nemůže, tedy na př. podniky provozující pouze výkony a služby, pracující jen na zakázku a pod.

Výjimečné omezení vyslovuje ustanovení §§ 11 až 13 zák. č. 128/21 Sb. o uznávání původnosti odrůd, uznávání osiva a sádky a zkoušení odrůd kulturních rostlin, podle nichž se používání o. zn-ek pro osiva a sádky povoluje šlechtitelům a šlechtitelským podnikům jen pro ty odrůdy, jež byly m-stvem zem. podle § 4 tohoto z. uznány za odrůdy původní a jako takové zapsány do knihy původních odrůd, u tohoto m-stva vedené.

Jinak v materiálním ohledu nárok na registraci o. zn-y omezen není, zejména není zákonné překážky, aby si podnikatel dal chrániti sebe větší počet zn-ek pro zboží téhož druhu. Tato volnost, zejména se zásadní fakultativností používání o. zn-ek, o níž bude ještě pojednáno níže, umožňuje mu jednak přihlášení t. zv. zn-ek obranných, defenzivních, t. j. zn-ek, jež jsou podobny hlavní zn-ce podniku ztěžují konkurenčním podnikům získání zn-ek hlavní zn-ce i jen málo podobných, jednak t. zv. zn-ek zásobních pro takové druhy zboží, s jehož výrobou resp. odbytem podnikatel počítá teprve pro budoucí dobu.

2. Formální. Formálním předpokladem nároku na registraci o. zn-y je podání řádně instruované přihlášky u o. k-y, v jejímž obvodu jest podnik, pro který má zn. být zapsána. Bližší o tom v násl. oddílu.

D. Zápis o. zn-ek. Jak již uvedeno, musí si ten, kdo si chce zabezpečiti výhradné právo k užívání zn-y, vymoci zápis do zn. r-u o. k-y, v jejímž okrese jest příslušný podnik činí tak písemnou přihláškou (zá-

dostí), jejíž náležitosti předpisuje § 13 zn. z., doplněný vl. nař-im č. 204/33 Sb. Ohledně obsahu tohoto podání se tu nařizuje jen tolik, že je nutno, aby chránitel zároveň udal, pro které druhy zboží jest jeho zn. určena. Musí zde tedy přesně a jasně vymeziti všechny druhy zboží, pro něž se má zn. zapsati.

Ze zásady, že zn. lpí na podniku, plyne, přesto že to není pozitivně nařizováno, že v přihlášce musí býti uveden také podnik, pro který má býti zn. zapsána, jakož i jméno a adresa majitele podniku. V praxi se ještě vyžaduje, aby existence podniku byla prokázána příslušným živnostenským oprávněním.

Přihláška sama má ovšem vyhovovati náležitostem každého podání a může býti učiněna v jediném vyhotovení. K tomuto podání jest však připojiti ve všech případech zn-u samu ve 4 vyhotoveních resp. otiscích, jež musí býti zřetelné a jasné. Žádá-li to registrační úřad, musí strana předložiti ještě 6 dalších otisků. Při zn-ách jež mají býti chráněny též v provedení barevném, jest vedle potřebného počtu jednobarevných, černých otisků předložiti ještě dalších 10 barevných otisků. Při zn-ách určených pro hmoty, jako kov, hlína, sklo a pod., jest připojiti jich vzorkové ukázky s lisovanými (vyraženými) obrazy zn-ek a to nejméně ve 3 vyhotoveních (dnešní praxe se spokojuje jedním vyhotovením, opatřeným otvorem). Mimo to jest dodati pro každou zn-u — leda by šlo o zn-y, které pozůstávají pouze z číslic, písmen nebo slov a u nichž přihlašovatel nežadá za zápis v určitém provedení — jeden štoček (klišé), který se po jeho použití (§ 17, odst. 5 zn. z.) chrániteli vrátí. Přihlašovatel může však požádati, aby štoček byl pořízen o. k-ou na jeho náklad. (Podrobnější předpisy o formě štočku viz § 2, vl. nař. č. 204/33 Sb.)

Žádá-li se za zápis zn-y, jejíž součástí má býti některé z vyobrazení nebo vyznamenání, uvedených v § 4 zn. z., jest připojiti potvrzení, že přihlašovatel má podle příslušných předpisů právo, těchto vyobrazení nebo vyznamenání používat. Obdobně je v žádosti za zápis zn-y pro osiva nebo sádky připojiti potvrzení o zápisu do knihy původních odrůd (viz shora C, 1).

O tom, jak má o. k. postupovati při vyřizování přihlášek, nemají zn-ové normy žádných předpisů. Některé takové procesní předpisy obsahuje sice instrukce o vedení

zn. r-u, vydaná m-em o. z 18. IV. 1890, č. 15.377, leč tato instrukce nemá povahu všeobecně závazné normy již proto, že nebyla vůbec publikována, nehledě ani k tomu, že zák. normami, jichž se tato instrukce dovolává, totiž všeobecnými prováděcími klausemi z-a č. 85/1868 ř. z. o organisaci o. k-or a zn. z-a z r. 1890 se m-u o. nedostalo zmocnění tyto zákony v tomto směru nějak normativně doplňovati. Předpisy vl. nař. č. 8/28 Sb. o řízení před úřady politickými ovšem pro řízení ve věcech zn-ových neplatí, a proto lze jen ze všeobecných zásad řízení správního, z povahy věci a individuálně z některých materiálních předpisů zn-ových dovoditi některá pravidla řízení.

Poněvadž podle § 19 zn. z. počíná výhradně právo k používání zn-y chránitelem dnem a hodinou podání zn-y u o. k-y a podle toho se také řídí její priorita, musí každá přihláška i každý k ní připojený otisk zn-y býti opatřeny ihned presentačním záznamem, vyznačujícím den a hodinu podání u o. k-y (také u těch, jež dojdou poštou, jest vyznačiti den a hodinu dojití u o. k-y a nikoli snad den podání na poštu).

Přihlášku, již chybí některá z podstatných náležitostí formálních, o. k. odmítne jako nehodící se k projednání, což má za následek, že strana musí podati přihlášku novou, řádně instruovanou a ztrácí tak prioritu přihlášky odmítnuté. Chybí-li jen některá náležitost nepodstatná, vrátí o. k. přihlášku straně s vyzváním, aby ji do určité lhůty doplnila. Vyhoví-li strana tomuto vyzvání ve lhůtě, posuzuje se přihláška jako včas podaná se zachováním původní priority. Nevyhoví-li, odmítne o. k. i tuto přihlášku. Za podstatné vady, pro něž jest přihlášku ihned odmítnouti, dlužno považovati opomenutí takových náležitostí, jež musí býti splněny, aby mohla býti založena priorita, tedy zejména nepředložení zn-y vůbec, neuvedení zboží, pro něž má zn. býti zapsána, nebo podniku, na němž má zn. lpěti. Kdyby byla přihlašovatelí poskytnuta lhůta k doplnění v těchto směrech, mohl by si dodatečně věc ještě rozmysliti, zejména vzhledem k poměrům mezitím snad změněným, a učiniti údaje jiné, než jaké by byl učinil v původní přihlášce. Naproti tomu opomenutí takových náležitostí, jakých je třeba resp. jež jsou předepsány jen za tím účelem, aby reg. úřad mohl provésti registraci v takových formách, jak je předepsáno, nelze považovati za podstatná. Proto nepovažuji za správný názor vyslovený v nál. Boh. A 6581/27, že lze ihned od-

mítnouti přihlášku, k níž nebyla připojena 4 vyhotovení přihlašované zn-y.

Přihlášku formálně bezvadnou nebo včas řádně doplněnou má o. k. zkoumati věcně, t. j. zda přihlášená zn. je s hlediska zn-ových předpisů způsobilá k zápisu, tedy zda tomuto zápisu nestojí v cestě některé ze zákonných omezení, uvedených shora ad B, I. až III. V rámci tohoto řízení musí si náležitým způsobem zjistiti potřebné skutkové předpoklady provedením vhodných důkazů, při čemž vzhledem k povaze věci a také k některým pozitivním předpisům si opatří zejména vyjádření o. k-or (vlastní ev. i ostatních), provede dotazníkovou akci v příslušných kruzích obchodních a konsumentických, ale může také slyšeti svědky a znalce, opatřiti si listiny a pod. Výsledky tohoto šetření, jsou-li přihlašovatel nepříznivé, předestře jemu k vyjádření a navrhne-li tento doplnění, provede i toto.

Přihlášky zn-ek, jichž zápisu stojí v cestě některé z omezení shora ad B, I. až III. uvedených, zamítne o. k. písemným výměrem řádně odůvodněným. Stejně má postupovati, zjistí-li, že přihlašovatel nemá vůbec žádný podnik nebo ne takový, z něhož by mohlo pocházeti zboží, jež má přihlášenou zn-ou býti chráněno. Je také přípustno zamítnouti přihlášku jen částečně, na př. omeziti zn-u jen na některé z přihlašovaných druhů zboží, týká-li se zákonná závada jen některého z těchto druhů. K omezením shora pod B, IV. a V. uvedeným nepřiblíží o. k. z moci úřední a nesmí tedy z takového důvodu zápis zn-y odepřiti, neboť, jak již uvedeno, je obrana z těchto důvodů vyhrazena postiženému. V praxi zpravidla neprovádějí o. k-y samy průzkum přihlášených zn-ek ani co do oficiosních omezení a z těchto důvodů přihlášky nezamítají nýbrž zapisují i zn-y závadné, ponechávajíce m-stvu, aby teprve ono provedlo průzkum a nařídilo výmaz závadné zn-y.

Proti odmítavému i zamítavému výměru o. k-y připouští praxe, řídic se předpisem čl. 9 cit. instrukce, odvolání k m-stvu o., a o. k-y opatřují svoje rozhodnutí takovýmto poučením.*) Proti rozh. m-stva je ovšem přípustná stížnost k n. s. s. do 60 dnů od doručení.

Neshledá-li o. k. závad ani formálních ani materiálních, provede tyto úkony:

1. zapíše přihlášenou zn-u do zn. r-u,
2. poznamená na každém vyhotovení předložených zn-ek

a) pořadové číslo zn. r-u,

b) den a hodinu podání,

c) jméno nebo firmu, pro kterou byla zn. zapsána,

d) označení podniku a zboží, pro které je zn. určena,

kteréžto poznámky příslušný orgán o. k-y podepíše s připojením úřední pečeti,

3. z takto klausulovaných vyhotovení připojí jedno ke zn. r-u, jedno vrátí straně a dvě předloží m-stvu o., jemuž zároveň zašle štoček zn-y. V praxi se straně o provedeném zápisu vydává osvědčení (certifikát), k němuž se připojí jeden exemplář klausulované zn-y.

ad 1. U každé komory se vede zn. r., jenž podle § 14, odst. 3 zn. z. má obsahovati údaje shora pod 2. a) až d) uvedené a má býti vyložen k veřejnému nahlédnutí. Provedení těchto rej-ů vydalo rak. m-stvo o. podrobnější předpisy shora již cit. neuvěřitelnou instrukcí, doplněnou rovněž neuvěřitelným výnosem z 29. IV. 1906, č. j. 34.489 (Patentbl. 1907, str. 2 a násl.).

Za zápis každé zn-y nutno zaplatiti poplatek 200 až 500 Kčs, z něhož 25% plyne do státní pokladny ostatní případně té o. k-y, u níž byl zápis proveden (zák. č. 114/46 Sb.). Vedle toho se vybírá dávka za úřední úkon podle přísl. předpisů.

Jak již uvedeno, podává každá o. k. o všech zapsaných zn-ách zprávu m-stvu o. tím, že mu předloží vždy dvě klausulovaná vyhotovení těchto zn-ek. Činí tak hromadně za každý uplynulý měsíc. M-stvo přezkoumá tyto zápisy a tam, kde pojme pochybnost, zda zn. měla býti zapsána, buďsi proto, že tomu stojí v cestě některé z oficiosních omezení shora pod B, I.—III. uvedených, nebo že chraniitel nemá vůbec podnik, z kte-

*) Kompetence na poli ochr. zn-ek, vykonávaná podle zn. z. z r. 1890 m-stvem o. byla vyhláškou č. 124/1908 ř. z. převedena do oboru příslušnosti tehdy nově zřízeného m-stva veř. pr., avšak čl-em II. zák. ř. 471/1919 Sb. opět přenesena zpět na m-stvo příslušné podle zn. z-a z r. 1890, jímž v té době bylo m-stvo průmyslu, obch. a živn. Podle § 7, č. 1 vl. nař. č. 208/42 Sb. byla tato část ochrany zn-ek z působnosti m-stva prům., obch. a živn. vyňata a svěřena m-stvu sprav. Od vydání úst. dekr. č. 1/1945 Sb. o nové organizaci vlády a m-stev vede se tato agenda ve věcech o. zn-ek v m-stvu vnitř. o. Leč nss. v nál. ze dne 2. X. 1947, č. 398/47-3 vyslovil, že k rozhodování ve věcech ochrany zn-ek v úseku, jenž podle zn. z. patřil dříve m-stvu prům., obch. a živn., jsou v době, než dojde k úpravě působnosti m-stev na zákl. ust. § 5 úst. dekr. č. 1/1945 Sb., povolána m-stva zahr. o., prům. a vnitř. o. ve společné dohodě.

rého by mohlo pocházeti zboží, pro něž je zn. zapsána, sdělí tuto pochybnost chrániteli s vyzváním, aby se k němu ve stanovené lhůtě vyjádřil a po případě nabídl nebo i předložil potřebné důkazy. Po dojití tohoto vyjádření ev. po projití stanovené lhůty provede řádné šetření (rešerše), a dá podle potřeby straně opět možnost, aby se k provedeným důkazům vyjádřila. Dojde-li na základě tohoto šetření k přesvědčení, že zn. neměla býti zapsána, vydá o tom řádně odůvodněné rozhodnutí, na jehož základě pak o. k. provede výmaz zn-y podle § 21, písm. d) zn. z. Do tohoto rozhodnutí může ovšem postižená strana do 60 dnů od doručení podati stížnost k n. s. s. Právo m-stva na takovýto přezkum není časově nijak omezeno (Boh. A 1052/21). Pro závady vyplývající z omezení shora pod B, IV. a V. uvedených nesmí ovšem ani m-stvo o. naříditi výmaz zn-y a nesmí prováděti ani shora naznačené vytýkácí řízení. Zn. z. stanoví jen v § 18, že je-li zn. nově přihlášená totožná nebo podobná zn-ce, požívající již ochrany pro též druh zboží, vyrozumí o tom m-stvo, je-li nutno po vyslechnutí znalců, chránitele zn-y, aby též mohl podle svého uvážení na přihlášce setrvati, ji modifikovati nebo odvolati, a o tom, že chránitel zn-y byl takto vyrozuměn, se podá současně zpráva držiteli zn-y již dříve zapsané. Tento t. zv. avis préalable jest však pouhou úsluhou, prokázovanou stranám, na níž však jim právní nárok nepřisluší. Při dnešní praxi, kde se m-stvo dovídá o přihlášce nové zn-y teprve po jejím zápisu, je ovšem praktický význam této úsluhy dosti problematický.

U m-stva o. se vede ú. zn. r., do něhož se zapisují zn-y zapsané u o. k-or v tom pořadí, v němž došly k m-stvu, nikoli tedy podle priority. Ú. zn. r. musí obsahovati tytéž údaje jako rej-y vedené u o. k-or. Ú. zn. r. a katalogy, které se zřídí v abecední úpravě a jež nutno stále doplňovati, jest vyložiti v příslušných úředních místnostech k volnému nahlédnutí. Totéž platí o zn-ových ukázkách (§ 13, odst. 6 zn. z.). Po zápisu zn-ek v ú. zn. r-u uveřejní se jejich otisky (vždy jen v černém tisku), při čemž se použije předložených štočeků, jež se po použití vrátí straně. Toto uveřejnění děje se v Ú. zn. věst-u, který je volně prodejný, do něhož však lze nahlédnouti také u m-stva o. (v ú. zn. archivu) i u všech o. k-or.

E. Práva plynoucí ze zápisu. Zápisem dostává se chrániteli výhradného práva, užívati zn-y se zpětnou účinností od okamžiku (dne a hodiny) podání zn-y u o.

k-y, a to po dobu 10 let. Podle toho se posuzuje též prioritá nároku, kdyby stejná zn. od několika chránitelů byla snad uložena u téže nebo jiné o. k-y (viz níže). Dlužno si však uvědomiti, že toto právo není definitivní, neboť jednak může m-stvo o. pro určité závady naříditi kdykoli z moci úřední výmaz zn-y, jednak může majitel starší zn-y kdykoli a uživatel starší vžitě značky do 3 let vystoupiti žalobou na výmaz mladší zn-y, jak o tom bude ještě níže pojednáno.

Právo výhradnosti se vztahuje ovšem jen na ty druhy zboží, pro něž byla zn. zapsána, z čehož vyplývá, že pro jiné druhy zboží může tohoto označení užívati každý jiný podnikatel, ba může si je dáti také pro toto jiné zboží zapsati jako zn-u, pokud jen tím neporušuje předpisy o nekalé soutěži.

Jakmile však jiný podnikatel užívá pro totéž zboží téhož nebo jen zaměnitelně podobného označení, ať již jen fakticky nebo na základě zápisu mladší zn-y, může mu starší chránitel toto užívání zakázati, stihati jej soukromou trestní žalobou u příslušného soudu, po př. i žalovati u m-stva o. na výmaz jeho mladší zn-y. (Bližší viz níže.)

Že ze zápisu nevzniká pro chránitele také povinnost této zn-y skutečně užívati, bylo uvedeno již shora (C, 1).

Právo ze zápisu o. zn-y, zkráceně řečeno o. zn-u, může původní chránitel zeiziti jakýmkoli právním jednáním mezi živými i na případ smrti, a přechází pak singulární nebo universální sukcesí na nového nabyvatele, ovšem s původní prioritou. Leč v důsledku zásady § 9 zn. z., že zn-ové právo lpí na podniku, pro který je zn. určena, s ním zaniká a přechází při změně držby na nového držitele, vyplývá, že zeizení zn-y je možné jen současně se zeizením podniku. Je proto každé zeizovací jednání, jež by se vztahovalo výhradně jen na zn-u samu, bez právního účinku. Ani za tohoto stavu není ovšem vyloučeno, aby majitel o. zn-y dovolil jinému podnikateli užívati stejného označení pro zboží téhož druhu a třeba si je zapsati jako zn-u.

Změna držby o. zn-y se zapisuje do zn. r-u (přepis zn-y) jen tenkrát, nepokračuje-li nový držitel v podniku pod nezměněnou firmou. Pokud není přepis v zn. r-u proveden, nemůže nový držitel právo ze zn-y uplatniti a mohou všechna úřední vyrozumění, která se zn-y té týkají, s účinností proti němu býti doručována zapsanému majiteli zn-y nebo jeho zapsanému zástupci.

V judikátech zabývajících se právě uvedenými otázkami bylo vysloveno, že pro

změnu držby podniku není rozhodné, zdali byl podnik převeden právním jednáním jediným nebo i více akty časově následujícími, jen když převod byl uskutečněn před zápisem zn-y (Boh. A 6986/27), že identita podniku není určena sídlem toho kterého závodu, továrny atd., a není také převod podniku podmíněn tím, aby na nového účastníka přešly veškeré závody, filiálky a pod. (Boh. A 5508/26) a že ustanovení § 9 zn. z. nelze použít na neregistrované značky (Boh. A 4695/25, 5258/27).

F. Obnova zápisu. Chce-li si chránitel zajistiti ochranu zn-y i pro dobu po uplynutí 10 let, musí provésti včas obnovu jejího zápisu tím, že podá u o. k-y písemný návrh a zaplatí poplatek za obnovu zn-y ve výši poplatku zápisného (vl. nař. č. 114/46). Tento návrh možno podati a poplatek zaplatiti nejdříve po počátku posledního roku ochranné doby, avšak nejspozději do tří měsíců po uplynutí posledního roku ochranné doby. Obě možno poslati též poštou resp. poštovní spořitelnou, v kterémžto případě je lhůta zachována, bylo-li obě odevzdáno příslušné dopravě v tuzemsku v poslední den lhůty. Nová ochranná doba se počítá vždy od konce poslední předcházející desetileté ochranné doby beze zření k tomu, kdy byla zn. obnovena.

Obnova zn-y není však jen osvědčením o dalším trvání nabytého práva, nýbrž novým zápisem, při němž jest znovu zkoumati jeho přípustnost podle skutkového i právního stavu, jaký tu je v době obnovy (Boh. A 621/20). Již z toho, avšak i z výslovného předpisu § 15, odst. 5 zn. z., že i obnovu zápisu je zapsati nejen do zn. r-u u o. k-y nýbrž i do ú. zn. r-u, vedeného u m-stva o., a jím uveřejniti, vyplývá, že návrh na obnovu musí býti stejně instruován jako přihláška o zápis, že tedy zejména musí býti připojen stejný počet otisků zn-y, jakož dle potřeby i štoček. Při obnově může sice chránitel rozsah dosavadní ochrany omeziti, nikoli však rozšířiti nebo jinak změniti; to by vyžadovalo nový zápis s novou prioritou. Praxe připouští však nepatrné změny zn-y na př. v barvách podkladu, barvě tisku nebo rozměrech.

Nemá-li o. k. námitek proti obnově, zapíše ji do svého zn. r-u, vrátí jedno vyhotovení s příslušným potvrzením chrániteli a m-stvu předloží další dvě vyhotovení a po př. i štoček.

Ochrany proti škodám, způsobeným na zn. právu okupací nebo událostmi druhé světové války, lze se domáhati buď podle

vl. nař. č. 110/46 Sb., nebo podle zák. č. 125/46 Sb.

G. Spory ze zn-ových poměrů. Vedle kompetence dosud vylíčené, t. j. rozhodovati instančně o odvolání strany proti výroku o. k-y, kterým bylo odepráno přihlášenou zn-u zapsati, a rozhodovati z moci úřední, tedy v podstatě v cestě dozoru, že zn. neměla býti zapsána, přísluší m-stvu o. *) ještě také rozhodovati spory z poměrů zn-ových,

1. domáhá-li se někdo výmazu zn-y z důvodu, že neměla býti zapsána proto, že jí stojí v cestě některé z omezení shora ad B, I. až III. uvedených,

2. domáhá-li se výmazu zn-y proto, že je s jeho starší, dosud platně zapsanou zn-ou nebo již dříve vžitou značkou shodna nebo jí zaměnitelně podobna (shora ad IV.),

3. o otázce, zda přísluší někomu výhradně právo k použití zn-y, jakož i o prioritě a převodu tohoto práva, dále o otázce, zda může zapsané zn-y býti použito osobou třetí pro jiný druh zboží (§ 30 zn. z.).

Pro porušení omezení, uvedeného shora ad B, V., tedy pro neoprávněné použití jména, firmy, znaku nebo obchodního označení závodu jiného podniku, nelze žalovati u m-stva o., jak bylo již shora uvedeno.

Spory u m-stva o. se zahajují buď na žalobu legitimované strany nebo na žádost trestního — ev. též civilního — soudu, u něhož rozhodnutí závisí na předběžné otázce z oboru zn-ového práva, jejíž rozhodnutí přísluší m-stvu o. (O tom níže.)

Legitimován k podání žaloby právě vzpomenuté je každý, kdo osvědčí nějaký oprávněný zájem na vydání požadovaného rozhodnutí. Bude jím nejen držitel starší zapsané zn-y nebo vžitě značky, jejímuž užívání by mohla státi v cestě později zapsaná zn., nýbrž na př. i ten, komu neoprávněný zápis deskriptivní zn-y brání, aby pro svoje zboží nepoužíval označení v této zn-ce obsaženého.

Praxe připustila bez pozitivního předpisu — patrně podle analogie civ. s. ř-u a pat. z-a — i žaloby určovací, kde držitel mladší zapsané zn-y žaluje držitele zn-y starší na uznání, že existence této starší zn-y není překážkou, aby své mladší zn-y užíval na př. proto, že si tyto zn-y nejsou zaměnitelně podobny nebo že nejsou zapsány pro stejný druh zboží.

Zahájení sporu o výmaz zapsané zn-y nestojí v cestě okolnost, že snad m-stvo již

*) Viz pozn. shora.

dříve v officiosním řízení na př. k odvolání přihlašovatele této zn-y rozhodlo, že zn. zapsána býti má. Není tu *res judicata*, neboť na onom officiosním řízení nebyl žalobce zúčastněn a jde tedy o spor mezi jinými stranami.

Ohledně řízení v těchto sporech ustanovuje jen § 3 zn. nov., že ve sporech o podobnost zn-y rozhodne m. o. po slyšení držitele sporné zn-y a, je-li třeba, po slyšení znaleců. To však je jen kusé ustanovení, neboť i pro řízení v těchto sporech platí všeobecná pravidla řízení správního stejně jako pro všechny ostatní spory u m-stva o. projednávané. Zásadně ovšem, poněvadž jde zpravidla o ryzí spory mezi stranami, zejména tam, kde je na sporu totožnost nebo podobnost zn-ek resp. vžitých značek, bude toto řízení ovládáno zásadou projednací, to znamená tedy, že úřad jedná jen o přednesech, zejména námitkách stran a provádí jen důkazy jimi nabídnuté. Ježto však, jak již uvedeno, je m-stvo oprávněno k officiosním překážkám zápisu (shora B, I. až III.) přihlížeti kdykoli a může pro takovéto překážky kdykoli naříditi výmaz zn-y z moci úřední, je m-stvo oprávněno v takovýchto sporech jíti i nad přednesy a návrhy stran.

Zvláštností zn-ových sporů je, že v jejich průběhu může obranou žalované strany býti incidentně vyvolán druhý spor s obrácenými rolemi. Namítne-li totiž držitel mladší zn-y, žalovaný pro její podobnost se starší zn-ou žalobcovou, že tato zn. neměla býti zapsána na př. pro její deskriptivní charakter, nutno napřed vyřešiti tuto otázku. Dospěje-li m-stvo k názoru, že strana žalovaná má pravdu, vydá rozhodnutí, jehož výrok bude zníti jen, že se žaloba zamítá, a jen v důvodech bude uvedeno, že starší zn. neměla býti zapsána. Přesto však na základě tohoto rozhodnutí nařídí o. k-ře výmaz starší zn-y. Jestliže však v době, kdy žalovaný držitel mladší zn-y takovouto obranu vznesl, byl u m-stva již pendentní spor o neplatnost starší zn-y žalobcovy, přeruší m-stvo spor o výmaz mladší zn-y a vyčká pravoplatného rozhodnutí tohoto pendentního sporu.

Ohledně útrat řízení má výslovné ustanovení jen § 6 zn. nov., že ve sporech o platnost práva ke zn-ce má ustanoviti m-stvo o. podle volného uvážení, jakým podílem a obnosem mají zúčastnění hraditi náklady řízení a právního zastoupení, že pravoplatný výrok o nákladech jest soudně vykonatelný, že o exekuci jest požádati příslušný soud a že na žádost zúčastněných

jest právní moc výroku o útratách m-stvem na rozhodnutí potvrziti. Třebas se tu mluví o volném uvážení, nejde tu přece o na-prostou libovůli, neboť z povahy věci a sporu vyplývají určité meze, v nichž se má volné uvážení úřadu pohybovati. Ačkoli se toto ustanovení slovně vztahuje jen na spory podle §§ 3 a 4 zn. nov., bude možno — poněvadž to není ustanovení výjimečné nýbrž v podstatě vyslovení zásady, platné všeobecně v řízení správním — aplikovati je i na všeliké spory jiné, pokud ovšem půjde skutečně jen o spory mezi stranami a nikoli o řízení officiosní.

H. Zánik o. zn-y. O tom, jak o. zn. resp. právo na její výhradné používání zaniká, nemají zn-ové normy generálního ustanovení. Leč z toho, že podle § 2 zn. z. se výhradné právo k užívání zn-y zabezpečuje zápisem do zn. r-u, a pak z ustanovení § 21 téhož z., stanovícího, ve kterých případech se provede výmaz zn-y, se dá dovoditi, že o. zn. a tím i výhradné právo na její užívání zaniká zásadně výmazem zn-y. Podle cit. § 21 se provede tento výmaz a) na žádost majitele zn-y, b) jestliže zápis nebyl podle § 16 závčas obnoven, [bod c) byl zrušen již z-em č. 65/1913 ř. z.], d) jestliže neměla podle rozh. m-stva o. býti zapsána, e) v důsledku rozh. m-stva o. ve sporu o neplatnost zn-ového práva (§ 30).

Nss. vyslovil ve své judikatuře (Boh. A 4797/25 a 6883/27), že tento výpočet je taxativní. Přesto nelze přehlédnouti výslovná ust. § 9 zn. z., podle něhož právo zn-ové zaniká s podnikem, na němž lpí, a § 13 zák. 128/1921 Sb., že právo k užívání zn-y pro původní odrůdy zaniká se zánikem oprávnění označovati odrůdy za původní, a že také zn., nebude-li obnovena do 6 měsíců po zániku původnosti, zaniká. I v těchto případech bude tedy nutno zn-u vymazati.

Výmaz se poznamená jak na vyhotovení zn-y, uloženém u o. k-y, tak i v rej-u této k-y a v ú. zn. r-u a uveřejní se v Ú. zn. věst-u.

Opětný zápis zn-ek, jež byly vymazány na základě § 21 bod a), b) — tedy těch, jež byly vymazány na žádost majitele zn-y nebo proto, že zápis nebyl včas obnoven — jakož i zn-ek, jež jsou zn-ám takto vymazaným zaměnitelně podobny, na jiného než posledního držitele nebo jeho právního nástupce je dovolen pro zboží, pro něž byly zapsány, nebo pro zboží stejnorodé teprve po uplynutí dvou let počítaje ode dne výmazu v rej-u o. k-y. Byla-li však zn. vymazána ve smyslu § 4 zn. nov., tedy k žalobě majitele starší, sice nezapsané, ale vžitě

značky pro její shodnost nebo zaměnitelnou podobnost s touto značkou, je žalobce oprávněn dáti si vymazanou zn-u zapsati pro sebe již po pravoplatnosti rozhodnutí o výmazu. Jde tu o předpisy kogentní, jež nemohou býti měněny dohodou stran (Boh. A 4435/25). Majitel zn-y, který ji opomenul včas obnoviti, může si sice před uplynutím 2 let dát opět svoji původní zn-u zapsati, avšak jen s novou prioritou.

I. Trestní sankce na porušení některých předpisů zn-ových. Třetí oddíl zn. z-a z r. 1890 je v českém znění nadepsán „Zásahy do práva ke zn-ce“, v původním textu něm. „Eingriffe in das Markenrecht“. Žádný z těchto nadpisů neodpovídá přesně vlastnímu obsahu tohoto oddílu, neboť ze skutkových podstat, jež se tu prohlašují za trestné, má povahu zásahu do práva ke zn-ce jen ta, o které jedná § 23, povahu zásahu do práva zn-ového, avšak jen ve smyslu objektivním, ještě také skutková podstata přestupku podle § 31, naproti tomu skutková podstata § 24 nemá s právem zn-ovým vůbec nic společného, jak vyplývá z dalšího rozboru těchto ustanovení.

V § 23 prohlašuje zn. z. za přečin, jestliže někdo zboží, které jest neoprávněně označeno zn-ou, k níž jinému přísluší právo výhradného použití, vědomě do obchodu uvádí anebo na prodej chová, a dále, jestliže někdo k tomu účelu zn-u vědomě napodobuje. K tomu dodává § 25, že trestnost jednání zde uvedených se nevylučuje tím, že zn. se přejímá s tak nepatrnými změnami anebo tak nezřetelným způsobem, že obyčejný kupec dotčeného zboží mohl by postřehnouti rozdíl jen použitím zvláštní pozornosti (zaměnitelná podobnost, obdobná jako v § 3 zn. z.).

Vždycky tedy musí jíti o zn-u a nikoli tedy snad o vžitou značku, a to o zn-u, která je platně zapsána pro jiného. Pokud se tu mluví o neoprávněném označení zn-ou, musí jíti o zboží stejného druhu, pro něž je cizí zn. zapsána, a zboží to musí býti označeno buď zn-ou shodnou nebo zaměnitelně podobnou (§ 25). Dávání do obchodu spočívá na smluvní a tudíž chtěné činnosti zcizovací, chování na prodej pak záleží v tom, že se zboží, chované za tím účelem pohotově, nabízí ke zcizení (Váž. tr. 2912/27), vždy však musí jíti o čin, spadající do rámce obchodování provozovaného po živnostensku, tedy trvale a s úmyslem docílení zisku, byť i nepodléhajícího živn. řádu. Ze slova „vědomě“ vychází najevo, že trestný

čin v tomto § upravený není činem kulposním, nýbrž dolosním, stačí však dolus eventualis, není tedy třeba, aby pachatel věděl, že zn. je chráněna, stačí, pokládá-li tuto okolnost za možnou, dlužno-li ovšem předpokládati, že by ho od spáchání činu nebyla odvrátila ani jistota, že zn. je chráněna pro jiného, a ve své vůli počítá s touto možností tak, že se rozhodne také eventuálně chráněné zn-y protiprávně užívati (Váž. tr. 1107/23). Přečin je však spáchán již pouhým přestoupením právní normy bez ohledu na záměr pachatelův, jenž nemusí přímo mířiti na zásah do cizího práva zn-ového (Váž. tr. 1428/23, 3949/30). Chování na skladě zboží, označeného neoprávněně cizí zn-ou, stává se trestným, nepostarali-li se majitel obchodu o to, aby jeho prodavačům bylo zabráněno v prodeji takového zboží (Váž. tr. 1428/23, 2912/27). Padělání cizí zn-y samo o sobě není trestné, je třeba, aby se dalo za tím účelem, aby zboží tímto padělkem označené bylo uváděno do obchodu nebo chováno na prodej. Trestnost nezakládá pouhá přihláška závadné zn-y k registraci, zato však ani řádně povolená registrace nezabavuje pachatele trestní zodpovědnosti (Váž. tr. 3245/28, 1646/24).

Předpis § 24, podle něhož jest ustanovení § 23 použiti také proti tomu, kdo zboží, neoprávněně označené jménem, firmou, znakem nebo obchodním pojmenováním závodu některého výrobce neb obchodníka vědomě do obchodu uvádí nebo na prodej chová, dále proti tomu, kdo zmíněné označení vědomě k tomu účelu zhotovuje, obsahuje trestní sankci na obdobný zákaz § 10 zn. z. Tento zákaz není však ryzím předpisem zn-ovým, neboť nepostihuje jen označení v o. zn-ách, nýbrž jakékoli označení zboží vůbec a nebrání také o. zn-y nýbrž označení závodu. Jinak platí zde v podstatě totéž, co bylo řečeno o přečinu podle § 23. Také zde jest trestným zneužití netoliko shodných nýbrž i jen zaměnitelně podobných označení.

V příčině výkladu zaměnitelné podobnosti (šalivé zaměnitelnosti) pohybuje se judikatura ns-u v podstatě na stejné linii jako judikatura nss-u. Nesprávný však je názor (Váž. tr. 3399/29), že chráněnou zn-ou může býti po př. i láhev určitého tvaru, vykazující ve skle provedené určité značky (viz shora B, I o nepřipustnosti trojrozměrných zn-ek).

Přečiny podle §§ 23 a 24 zn. z. trestají řádné soudy, stíhání děje se však pouze

k žádosti poškozeného (jako soukromožalobní delikt), kterou podle § 530 tr. z. nutno podati do 6 neděl od doby, kdy soukromý žalobce zvěděl o trestním činu. Promlčení nastává podle § 532 tr. z. po uplynutí jednoho roku. Právo na trestní stíhání je právem ryze osobním a nepřechází na singulární ani universální sukcesory (Váž. tr. 3191/28, 3672/29).

Uvedené přečiny trestají se na penězích od 5000 do 20.000 Kčs nebo vězením od tří měsíců do jednoho roku, s čímž může být spojena pokuta do 20.000 Kčs. Tím se však nevylučuje současné použití ustanovení ob. zák. tr., zejména o zločinu podvodu (§ 197 a násl. tr. z.). Poškozenému jest dále přiznati právo, aby odsouzení vinníka uveřejnil na jeho útraty. Způsob uveřejnění jakož i lhůtu k tomu jest určiti v rozsudku přihlížejíc k návrhu poškozeného. K žádosti poškozeného jest podle § 27 zn. z. v rozsudku dále vysloviti, že nástroje a zařízení, které jsou výhradně nebo v první řadě určeny k padělání nebo neoprávněnému označování, jest učiniti k tomuto účelu nepotřebnými, že zásoby padělaných zn-ek, které tu případně jsou, a neoprávněně zhotovená označení jest zničiti, a že neoprávněně vyznačené zn-y a označení jest se zboží, jež jest v držení odsouzeného, případně s obalu odstraniti, a to také tehdy, kdyby se tím zboží zničilo.

Za škodu, způsobenou poškozenému některým z právě uvedených trestných činů, přísluší mu nárok na odškodnění podle práva soukromého. Může voliti dvojí cestu, buď žalovati u civilního soudu, který pak rozhodne jak o tom, zda-li tu škoda jest, tak i o výši škody podle volného uvážení po ocenění všech okolností, nebo může žádati, aby v trestním rozsudku byla na místo odškodnění uložena ještě další „peněžitá pokuta“ (Geldbusse), kteroužto „pokutu“ určí trestní soud rovněž podle volného uvážení a po ocenění všech okolností. Za zaplacení této „pokuty“ ručí odsouzení jako dlužníci solidárně. Těchto ustanovení jest užiti také, dojde-li k odsouzení podle přísnějšího ustanovení ob. z. tr.

Na žádost poškozeného má však soud také již před vynesením trestního rozsudku provésti zabavení nebo jinaké uschování předmětů, uvedených v § 27 zn. z., a také učiniti všechna nutná opatření, aby bylo zabráněno opakování trestního činu. Toto dalekosáhlé právo často i jen domněle poškozeného by jistě mohlo vésti k nespravedlivým šikanám osob jen soukromožalobně

obviněných, a proto dal zákon soudu právo — a tím jistě i pokyn — učiniti provedení takovýchto preventivních opatření závislým na tom, že poškozený žalobce složí dostatečnou záruku za škody, které by žalovaný mohl utrpěti tím, kdyby se obvinění ukázalo bezdůvodným. Tohoto oprávnění měly by soudy vydatně používati tam, kde je nasnadě podezření, že jde o pouhé šikanování nepohodlného konkurenta.

Pro řízení o těchto přečinech platí všeobecné předpisy tr. řádu, avšak s tou výjimkou, že prejudiciální otázky o tom, zda někomu přísluší výhradně právo k použití zn-y, jakož i o prioritě a převodu tohoto práva, a otázku, zda může býti zapsané zn-y použito osobou třetí — tedy otázek, k jejichž autoritativnímu rozhodování je podle výslovného předpisu § 30, odst. 1d zn. z. příslušný m. o. — nesmí si trestní soud řešiti sám. Ukáže-li se během trestního řízení, že rozhodnutí závisí od řešení takovéto předběžné otázky, má soud řízení přerušiti, sděliti m-stvu o. nutné doklady se žádostí, aby tuto otázku rozhodlo, a vyčkati jeho rozhodnutí, které je pak ovšem pro něj závazné. Vyšlo-li takovéto m-erské rozhodnutí již dříve, pak je trestní soud rovněž vezme za základ svého vlastního rozhodování.

Poškozený, který svého škůdce nestíhá trestní žalobou, ať už proto, že nechce, nebo že nemůže, jsa na př. pouhým sukcesorem osoby bezprostředně poškozené — má přesto možnost domáhati se náhrady způsobené škody soukromoprávní žalobou u civ. soudu podle §§ 1295, 1323 a 1324 ob. z. obč. Pro řízení o takovéto žalobě platí pak ovšem všeobecné předpisy civ. s. ř. resp. ex. ř. a nelze tu aplikovati ani analogicky výjimečných ustanovení zn. z. o řízení v trestních věcech zn-ových.

Jako třetí kategorii trestných činů, zahrazených v oddílu „Zásahy do práva ke zn-ce“, uvádí § 31 zn. z. přestupky proti předpisům, vydaným na základě § 6, t. j. proti oněm předpisům, v nichž m-stvo o. výjimkou ze zásady fakultativního používání zapsaných zn-ek nařídí při určitých druzích zboží, že zboží toho druhu nesmí býti uvedeno do obchodu dříve, než bylo opatřeno zn-ou, zapsanou ve smyslu tohoto z-a, a to způsobem, jenž se určí nařízením. Tyto přestupky trestají politické úřady, dnes tedy okresní nár. výbory podle předpisů živn. řádu, při čemž jest vždy vysloviti opatření dotčeného zboží.

Další trestní sankci, vybočující však opět z rámce úpravy práva zn-ového, stanoví § 4d na porušení zákazu, uvedeného v §§ 4a, 4b a 4c o nedovoleném užívání obrazů a jména některých význačnějších osob, veřejných odznaků atd. (viz shora), a to nikoli jen ve zn-ách, nýbrž v hospodářském životě vůbec. Tyto policejní přestupky trestá okr. nár. výbor pokutou do 10.000 Kčs nebo vězením do jednoho měsíce. V případě nedobytnosti uložené pokuty vyměří náhradní trest vězení, nikoli však podle pevné sazby, nýbrž podle volného uvážení, nejvýše však do jednoho měsíce. V odsuzujícím nálezu se vysloví, že mají být odstraněna nedovolená označení po př. obaly, nádoby a pod., na kterých jsou taková označení, pokud jimi odsouzený může nakládati; není-li to možné, vysloví se, že tyto předměty propadají.

K. Zaměnitelně podobná označení. Zaměnitelná podobnost při označování zboží jest právní pojem, jenž má ve zn-ovém právu relevanci v několika případech. Již zn. z. z r. 1890, jenž neměl ještě ustanovení o právu držitele starší zn-y domáhati se výmazu mladší zaměnitelně podobné zn-y, měl v § 25 ustanovení podnes platné, že trestnost jednání, uvedených v §§ 23 a 24 nevyklučuje se tím, že zn., jméno, firma, znak nebo obchodní pojmenování závodu se přejímá s tak nepatrnými změnami aneb tak nezřetelným způsobem, že obyčejný kupec dotčeného zboží mohl by postřehnouti rozdíl jen použitím zvláštní pozornosti. Zn. nov. z r. 1895 připustila v § 3 žalobu na výmaz zn-y podle § 21, písm. c) zn. z. také z toho důvodu, že jest dosud platné zn-ce, která byla pro stejný druh zboží dříve zapsána, tak podobna, že rozdíly mohou být postřehnuty obyčejným kupcem dotčeného zboží pouze při zvláštní pozornosti, a v § 4 rozšířila toto právo i na držitele vžitě značky, shodné nebo zaměnitelně podobné s napadenou zn-ou mladší. Na prve uvedené ustanovení zřejmě navazuje § 18 zn. z., ukládající m-stvu o., aby v případě, že zn. nově přihlášená je totožná nebo podobná zn-ce požívající již ochrany pro týž druh zboží, vyrozuměl o tom chránitele nové i držitele starší zn-ky, jakož i § 7 zn. nov. o opětovém zápisu zn-ek vymazaných a zn-ek, jež jsou vymazaným zn-ám k záměně podobny.

Nelze pochybovati, že ve všech těchto případech má z. na mysli týž právní pojem „zaměnitelné podobnosti“, čili, jak to nazývá n. s. ve svých nálezech „šalebné zamě-

nitelnosti“. Jiný pojem podobnosti má naproti tomu na mysli § 4b zn. z. ve znění z-a č. 27/1933 Sb., že předpisy §§ 3, 4 a 4a o emblemech tam jmerovaných platí také o vyobrazeních, která jsou s heraldického hlediska napodobením těchto znamení nebo vyznamenání.

Zaměnitelně podobna jsou dvě označení tenkrát, jestliže by jejich rozdíly obyčejný kupec bez vynaložení zvláštní pozornosti, tedy při vynaložení obyčejné pozornosti, nemohl postřehnouti. Pro zjištění této podobnosti nejsou tedy rozhodna nějaká objektivní, všeobecně platná měřítka, nýbrž vždy je nutno ji zkoumati s hlediska odběratelů čili konsumentů právě toho zboží, pro něž je dotčené označení určeno. Podle hodnoty, důležitosti a speciálního určení zboží a jemu odpovídajícího okruhu konsumentstva bude tedy třeba usuzovati na větší či menší míru obvyklé pozornosti při nákupu jeho, neboť je notoricky známo, že větší míru pozornosti při zkoumání značkováného zboží vynakládá kupec drahých strojů nebo speciálních chemických či farmaceutických výrobků, než prostá žena z lidu při nákupu laciných náhražek mýdlových nebo dokonce dítě, kupující si šumivé bonbony. Dlužno také vycházeti z toho, že kupující nemá zpravidla před očima oboje označení, o jehož srovnání jde, že proto, kupuje-li podle značky, činí tak jen po paměti, jak mu utkvěly v mysli výrazné, charakteristické znaky z označení toho zboží, jež si koupil jednou již dříve, třebas i před delší dobou, a s nímž byl spokojen. Zaměnitelnou podobnost mohou však zakládati jen takové prvky ve starší zn-ce resp. značce obsažené, které samy o sobě jsou způsobilé založiti zn-ovou ochranu. Proto obsahují-li obě srovnávaná označení prvek na př. nedistinktivní nebo deskriptivní, není tu z tohoto důvodu zaměnitelné podobnosti.

Otázka, zda dvě označení jsou si zaměnitelně podobna, je ryzí otázkou skutkovou a možno proto při jejím zjišťování použití jakéhokoli způsobilého důkazního prostředku, tedy zejména také slyšení příslušných kruhů konsumentů. Zákon sice připouští v případě potřeby i slyšení znalců, leč v praxi se tohoto průvodního prostředku používá poměrně zřídka, a to právem, neboť bude ho zpravidla třeba jen tam, kde okruh konsumentů se skládá výhradně neb aspoň převážně z odborníků.

Uváděti zde bohatou judikaturu obou nejvyšších tribunálů v příčině zaměnitelné

podobnosti vymykalo by se z rámce této práce. Lze ji nalézt v komentářích z poslední doby: Lachout-Hradecký, Ochranné zn-y 1934, Reichert, Ochr. zn-y, 1940 a Gellner, Markenschutz 1937.

K. Mezinárodní ochrana zn-ek. Podle § 32 zn. z. jsou pro ochranu zn-ek zahraničních podniků směrodatné smlouvy neb úmluvy, uzavřené s dotčenými státy. Pokud smlouvy neb úmluvy uzavřeny nebyly, přísluší majitelům zahraničních podniků ochrana tohoto zákona, pokud je tato ochrana vzájemná.

Podle ustálené judikatury nss-u (Boh A 786/21, 1757/22, 2859 a j.) nejsou mezistátní smlouvy pramenem vnitrostátního právního řádu ani tenkrát, byly-li řádně ratifikovány a uveřejněny ve Sb. z. a n., nezakládají proto pro strany přímo žádných práv ani povinností, i když jim výslovně takováto práva přiznávají nebo povinnosti ukládají. Takovéto vnitrostátní účinnosti nabývají teprve, byly-li způsobem v ústavě stanoveným pojaty do vnitrostátního právního řádu, tedy na př. tím, že zákon je přímo za pramen vnitrostátního právního řádu prohlásí. Pro obor ochrany zn-ek zahraničních podniků učinil tak shora cit. § 32 zn. z. a jsou proto pro tento obor smlouvy a úmluvy, uzavřené s cizími státy, pramenem čl. vnitrostátního právního řádu, a mohou se proto i jednotlivci — a to nejen státní občané čl., nýbrž i příslušníci cizích států — ustanovení takovéhoto smluv přímo dovolávati, ovšem jen potud, pokud tyto smlouvy určitá práva přiznávají přímo jim, nikoli však i těch jejich ustanovení, ve kterých se smluvním státům pouze ukládá, aby svůj vnitrostátní právní řád určitým způsobem upravily.

Shora uvedeným předpisem zn. z-a byly pro obor ochrany zn-ek zahraničních podniků prohlášeny za směrodatny smlouvy a úmluvy, uzavřené s dotčenými státy. To znamená tedy, že u podniků z oblasti oněch států, s nimiž má ČSR platnou smlouvu o ochraně zn-ek, neplatí pro tento obor předpisy čl. zn-ových norem (aspoň ne přímo), nýbrž výhradně uvedené smlouvy a úmluvy. Jen u podniků, ležících na území států, s nimiž ČSR takovéhoto smluv nemá, jest pro obor ochrany zn-ek používati přímo zn-ových předpisů čl. tak jako u podniků vnitrostátních, ovšem za předpokladu a v rozsahu vzájemnosti.

Státy, s nimiž má ČSR smlouvy z oboru ochrany zn-ek, nutno dělití ve dvě skupiny:

ty, jež jsou členy Unie na ochranu živn. vlastnictví, a ty, jež jimi nejsou.

I. Mezinárodní úmluvou, uzavřenou v Paříži dne 20. III. 1883, utvořilo 11 států Unii na ochranu živn. vlastnictví. Tato úmluva byla později opětovně revidována, a to v Bruselu dne 14. XII. 1900, ve Washingtoně dne 2. VI. 1911, v Haagu dne 6. XI. 1925 a v Londýně dne 2. VI. 1934. Během doby přistoupily k ní téměř všechny kulturní státy, mezi nimi i ČSR, ta však úmluvu tu ratifikovala jen ve znění revise Haagské. V tomto znění byla tato úmluva také vyhlášena ve Sb. z. a n. ze dne 5. II. 1933 pod č. 22 s tím, že pro ČSR nabývá mezinárodní působnosti dnem 3. III. 1933. Také celá řada jiných států ratifikovala dosud jen revisi Haagskou, některé dokonce jen Washingtonskou (viz o tom přehled v časopise Soutěž a tvorba, roč. XVIII., str. 37).

Podle čl. 1 úst. dekr. o obnovení právního pořádku ve znění vyhl. č. 30/1946 Sb. nenastala v tomto právním stavu ani přechodnou okupací žádná změna. Že pak náš stát i po skončení druhé světové války se považuje za člena Unie a uznává i nadále uvedenou unijní úmluvu ve znění Haagské revise pro sebe za závaznou, je patrné z toho, že v z-ech č. 123 a 124/46 Sb. se této úmluvy výslovně dovolává a že vyhláškou m-stva zahr. věcí č. 27/46 Sb. byly za neplatné prohlášeny jen úmluvy se státy nepřátelskými a ty, jež byly uzavřeny v době nesvobody.

Ochrana živ. vlastnictví podle uvedené úmluvy se týká mimo jiné též továrních a obchodních zn-ek, obsahuje pak vedle ustanovení všeobecného rázu, týkajících se vnitřní organizace Unie, její budoucí činnosti a členských práv a povinností unijních zemí, i na poli ochrany zn-ek různorodé předpisy, a to jednak takové, v nichž ukládá členským zemím, aby svoje vnitrostátní předpisy upravily určitým způsobem (u nás se tak stalo zejména novelou č. 27/33 Sb.), jednak předpisy, v nichž přiznává přímo určitá práva stranám. Jak bylo uvedeno shora, mohou se strany přímo dovolávati jen předpisů zde na druhém místě uvedených. Podrobný rozbor všech těchto předpisů rozrostl by se do značných rozměrů, pro něž tu není místa, a proto se omezím jen na schematické podání nejdůležitějších.

Základní ustanovení, obsažená v čl. 2 a 3 možno shrnouti v ten smysl, že příslušníkům smluvních zemí se i v oboru o. zn-ek přiznávají stejná práva, avšak i stejné povinnosti,

zejména co do zachovávání formalit, jaké přísluší státním občanům čl. s tím dodatkem, že se od příslušníků Unie nesmí vyžadovati, aby měli bydliště nebo závod v zemi, kde se o ochranu žádá, mají-li požívati některého práva živn. vlastnictví, a dále, že příslušníkům smluvních zemí jsou na roveň postaveni příslušníci zemí, nepatřících k Unii, kteří mají v některé unijní zemi bydliště nebo skutečné a opravdové závody živnostenské neb obchodní. Z těchto ustanovení se tedy podává nejen, že uvedení cizí příslušníci jsou vnitrostátně na roveň postaveni příslušníkům vlastním, jestliže přihlašují zn-u pro svůj podnik v tuzemsku, nýbrž také, že takovýto cizí příslušník, přihlašuje-li v ČSR k registraci zn-u pro svůj podnik v unijní cizině, má i pro takovouto zn-u nárok na stejnou ochranu, jaká přísluší vlastnímu občanu v tuzemsku. K tomu ještě čl. 5b, že k zaplacení poplatků stanovených pro zachování práv živn. vlastnictví, musí býti povoleno alespoň tříměsíční poshovění, dále čl. 6b. kterým se přiznává cizozemským zn-ám ochrana nroti stejným nebo zaměnitelně podobným zn-ám tuzemským, čl. 7, že povaha výrobků, na který má zn. býti připojena, nemůže překážeti zápisu zn-y, a čl. 7b o připuštění „sdužení“ (collectivités) k přihlášce a k ochraně zn-ek.

K nejdůležitějším ustanovením Úmluvy náleží její čl. 4, podle něhož může ten, kdo řádně přihlásil o. zn-u v některé jiné smluvní zemi, přihlásiti v tuzemsku do 6 měsíců touž zn-u s nárokem na přiznání priority dřívější přihlášky, ovšem s výhradou práv třetích osob. Dále se tu stanoví, které formality musí splniti ten, kdo chce uplatňovati prioritní práva podle Úmluvy, jakož i omezení smluvních států, neukládati při vnitrostátní úpravě stranám povinnosti, jdoucí nad určité meze.

K tomu stanoví § 19 a zn. z. ve znění nov. č. 27/33 Sb., že prioritního práva podle Úmluvy nutno se výslovně domáhati v přihlášce o. zn-y, ve které jest uvéstí den, měsíc a rok první přihlášky v některém státě unijním, který nutno zároveň udati, a dále, že vl. nař-ím bude stanoveno i kterých dokladů jest třeba, aby bylo prokázáno včasné dožadované právo prioritní, a v jaké lhůtě mají býti předloženy tyto doklady a jejich ověřené překlady. Stalo se tak vl. nař-ím č. 30/33 Sb. Podle § 19b téhož zák. nemůže pak státní občan čl. státní příslušnosti domáhati se v tuzemsku prioritního práva podle předchozího paragrafu

na základě své přihlášky podané v cizině, neprokáže-li, že měl v době, ve které přihlášku v cizině podal, na území jiného státu unijního své bydliště nebo skutečný a opravdový závod živnostenský nebo obchodní.

Podle čl. 6 Úmluvy bude každá tovární nebo obchodní zn. řádně zapsaná v zemi původu připuštěna k přihlášení a chráněna v ostatních zemích unie zásadně tak, jak jest (telle quelle), z kteréžto zásady se však připouštějí určité výjimky.

Vedle uvedené Pařížské unijní úmluvy uzavřely ještě některé z unijních států další t. zv. Madridskou dohodu ze 14. IV. 1891 o mezinárodním zápisu továrních a obchodních zn-ek, jež pak byla rovněž opětovně revidována v Bruselu 14. XII. 1900, ve Washingtoně 2. VI. 1911, v Haagu 6. XI. 1925 a v Londýně 2. VI. 1934. Tato dohoda, k níž ČSR rovněž přistoupila, kterou však zase ratifikovala jen ve znění revise Haagské, byla uveřejněna ve Sb. z. a n. z 5. II. 1933 pod č. 24 s tím, že nabývá pro ČSR mezinárodní působnosti dnem 3. III. 1933. Prováděcí předpis k této dohodě byl uveřejněn vyhláškou m-a zahr. věcí z 3. II. 1933, č. 25 Sb. a byl k ní vl. nař-ím z 27. I. 1933, č. 32 Sb. vydán řád o mezinárodním zápisu o. zn-ek. Touto dohodou bylo umožněno příslušníkům unijních zemí a osobám jim na roveň postaveným zajistiti si ve všech ostatních zemích ochranu svých zn-ek, zapsaných v zemi původu, tím způsobem, že tyto zn-y přihlásí u mezinárodního úřadu v Bernu prostřednictvím úřadu řečené země původu, a to s prioritou podle čl. 4 Paříž unijní úmluvy. Tato ochrana trvá 20 let.

Tak jako po první světové válce tak také po skončení druhé světové války uzavřeli členové Unie, mezi nimi i ČSR, dne 8. II. 1947 v Neuchâtelu dohodu o zachování nebo obnově práv živn. vlastnictví dotčených druhou světovou válkou. Tato dohoda byla po ratifikaci uveřejněna ve Sb. z. a n. z 9. X. 1947 pod č. 167 s tím, že nabyla pro ČSR mezinárodní účinnosti dnem 31. VII. 1947.

II. V poměru ke státům, které nepřistoupily k Unii, platí zvláštní smlouvy s těmito státy uzavřené. Z nich budiž zde vzpomenu jen dohody uzavřené se Svazem sovětských socialistických republik, podepsané v Praze 25. III. 1935, uvedená v prozatímní platnost vl. vyhláškou z 12. IV. 1935, č. 62 Sb. Její mezinárodní působnost nastala podle vyhl. m-a zahr. věcí

z 21. VI. 1935, č. 130 Sb. dnem 22. VI. 1935. Tato dohoda vyslovuje v jediném článku plnou reciprocitu, k čemuž jen dodává, že příslušníci obou smluvních stran nabývají práv z této dohody, aniž by byli nuceni bydlet nebo mít závody na území druhé smluvní strany.

Literatura.

Málek: Zákony patentní, zn-ové a vzorové, Praha 1924; Lachout-Hradecký: Ochranné zn-y, Praha 1934; Reichert: Hospodářská hodnota ochrany živn. vlastnictví, Praha 1935; Reichert: Ochranné zn-y, Praha 1940; Malovský-Wenig: Příručka obchodního práva, I. kniha, 2. vyd., Praha 1947; Rouček: Čsl. právo obchodní, II. část, str. 443 a násl., Praha 1939; Randa: Das österr. Handelsrecht, Praha 1911; Gellner: Markenschutz, Praha 1937; Schultz-Adler: Schutz der Erfindungen, Marken und Muster, Vídeň 1906; Abel: System des österr. Markenrechtes, Vídeň a Lipsko 1908; Adler: System des österr. Markenrechtes, Vídeň 1909; Kent: Wechselbeziehungen zwischen den einzelnen gew. Schutzmarken, Berlín 1909; Kohler: Warenzeichenrecht, Mannheim a Lipsko 1910; Katz: Das Patent- u. Markenrecht aller Kulturländer, Berlín 1924; Seligsohn: Gesetz zum Schutze der Warenbezeichnungen, Berlín 1925; Finger: Warenzeichengesetze, Berlín 1926; Hagens: Warenbezeichnungsrecht, Berlín a Lipsko 1927; Isay: Die Selbständigkeit des Rechts und der Marke, Berlín 1929; Freund-Magnus-Jüngel: Das deutsche Warenzeichenrecht, Berlín a Lipsko 1933; Pouillet: Traité de marque de fabrique et de la concurrence déloyale, Paříž 1912; Bry: La propriété industrielle, littéraire et artistique, Paříž 1914; Van den Haeghen: Brevets d'invention, marques et modèles, Brusel 1928; Carley: On trade marks; Sebastian: Law of trade marks.

Časopisy. Soutěž a tvorba, Praha; Österr. Zeitschrift f. gew. Rechtsschutz, Vídeň; Markenschutz und Wettbewerb, Berlín; Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht, Berlín; Zeitschrift für gew. Rechtsschutz, Berlín; Annales de la propriété industrielle, Paříž; Report of Patent, Design and Trade marks Cases, Londýn.

Karel Koschin.

Známky poštovní.

Známka poštovní jest cenný papír vydaný orgánem k tomu příslušným za tím účelem, aby jim byly označeny poštovní zásilky na důkaz jejich proplacení; to jest poukázka na předplacený poštovní výkon, nebo potvrzení o provedeném poštovním výkonu. Příslušným orgánem k vydávání p-ích z-k jest nositel poštovního regálu, nebo orgán tímto regálem k tomu zmocněný. U nás podle poštovního zák. (č. 222/1946, § 2, 4, 5) jest k tomu oprávněn výhradně

stát. P-í z-a slouží také jako potvrzení o vyqraní poštovních poplatků za úkony již provedené (známky doplatní) nebo k súčtování poštovních úkonů. Výši poštovních poplatků stanoví ministr pošt se souhlasem předsedy nejvyššího cenového úřadu po slyšení ministrů vnitřního obchodu a průmyslu: pokud jde o dopravu novin a časopisů, též ministerstva informací. Poplatky se stanoví sazbami pro všechny stejnými (§ 3, nař. č. 223/46 Sb.).

Forma p-í z-y byla příčinou značného rozšíření poštovní dopravy a jejího usnadnění. V moderní době až 90% příjmů poštovní správy se vybírá formou p-í z-y. Ačkoliv pošta byla známa od nejstarších dob a jméno samo vzniklo z doby římské (positae stationes), nemohla se více rozšířit ve středověku pro obtíže dopravní, politické a zejména také pro obtížnost placení poštovních poplatků. Teprve zásluhou Sira Rowlanda Hilla (1795—1879), který v Anglii se přičinil o zavedení jednotného porta (Penny Post System) v souvislosti se zavedením poštovní známky (1840), uskutečnilo se značné rozšíření používání služeb pošty, nejprve v Anglii, později po celém světě. Rowland Hill nebyl přímým původcem této myšlenky, neboť již před ním jak ve Francii, tak i v Anglii se tato idea vyskytla a propagovala (James Chalmers 1782—1853), avšak reformou Hillovou a pak tím, že se přičinil o to, aby již prvá p-í z-a (Black Penny Victoria) byla jak technicky dokonalá, tak umělecky působivá, byla forma výplaty poštovních služeb známkami veřejně uznána. Prvá z-a byla uvedena do oběhu dne 6. 5. 1840. Následovaly pak další státy Švýcarsko, Brazílie, Spojené státy, Belgie, Rakousko (1. 6. 1850) a další. Nyní všechny kulturní státy mají zaveden tento způsob vyplácení poštovních úkonů.

Vydaná p-í z-a má neomezenou platnost časovou, pokud předem není její doba platnosti omezena. Anglické z-y platí podle praxe stále po dobu života panovníka, za jehož vlády byly vydány. Prohlášení konce platnosti známek (demonetisace) se vyhláší předem a stanoví se delší doba; v každém případě se známky vyměňují za z-y nové buď nominale za nominale, nebo s určitou srážkou (Belgie). Přirozeně, že uznávají se na území státu jen takové z-y, které byly vydány nositelem poštovního regálu, který má politickou moc nad tím kterým územím. Mimo toto území z-y nemají žádné poštovní ceny. Jen mimořádně v době politických převratů platí z-y jiné poštovní